

1. KONU ve AMAÇ :

İstanbul Havalimanı ERA park sahalarında uçaklara yakıt ikmali esnasında hidrant pit kaplinlerine araç çarpması durumları ve olası kazalara karşı dikkat edilmesi konusunda bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

2. KAPSAM ve YÜRÜRLÜK :

İstanbul Havalimanı kullanıcılarını kapsar ve aksi belirtilmedikçe yürürlükte kalır.

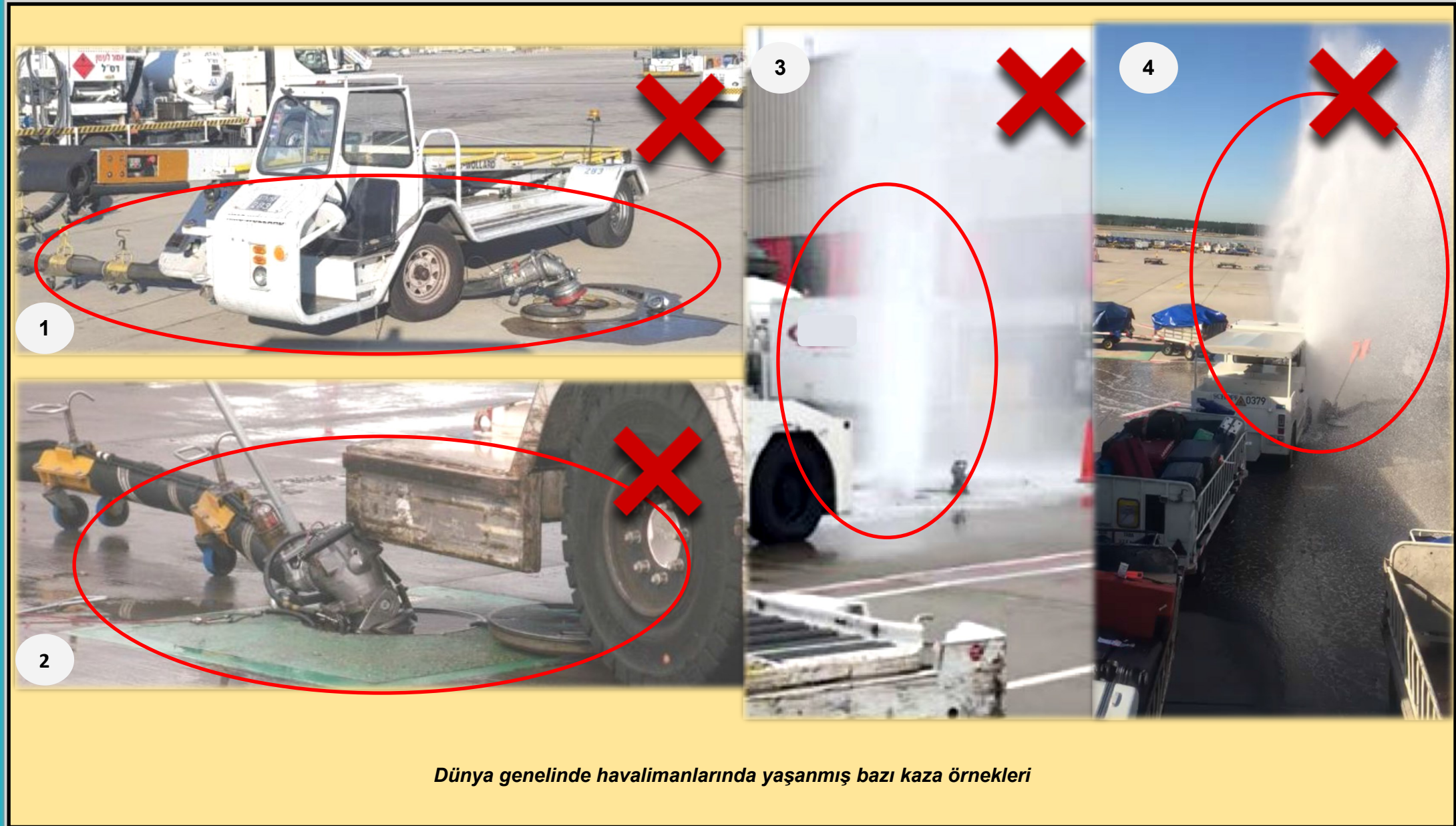
3. GİRİŞ :

Havalimanımızda uçaklara yakıt ikmali esnasında hidrant pit kaplinlerine dikkat edilmesi, özellikle uçağa hizmet vermek amacıyla uçak park standında bulunan yer hizmetleri ve ikram hizmetleri araç sürücüleri tarafından kaza/olaya sebebiyet verilmemesi amacıyla dikkatli olmaları hayati öneme haizdir.

4. UYGULAMA ESASLARI :

Yakıt hidrant pit kaplinlerinden araç çarpması yada bir etki neticesinde aprona dökülen/basınçla yayılan yakıt sonucunda yangın, yaralanma, maddi hasar, çevresel zararlar ve uçuş rötari/operasyonun aksaması gibi durumlar meydana gelebilir.

Dünya genelinde, yakıt ikmali sırasında araçların ya da yer hizmetleri teçhizatının hidrant pit kaplinlerine çarpmasıyla gerçekleşen kazalar sıkça yaşanmakta olup son zamanlarda kaza sıklığının arttığı gözlemlenmiştir.

Dünya genelinde havalimanlarında yaşanmış bazı kaza örnekleri

Yaşanmış Bazı Kaza Örnekleri :

- ⇒ **Atlanta, 09/11/2017** : Pushback aracının hidrant pit kaplinine çarpması sonucunda Jet yakıtı havaya fıskırmıştır.
- ⇒ **Tel Aviv, 25/05/2017** : Hidrant pit kaplinine mobil bagaj yükleme bandı çarpması sonucunda pit içerisine ve aprona yakıt dökülmesi meydana gelmiştir.
- ⇒ **Zürich, 29/07/2018** : Açık pit kapağına temizlik servisi otobüsü çarpmıştır. Kaplinin yakıt algılama hattı kapaktan zarar gördüğü için yakıt fıskırması meydana gelmiştir.
- ⇒ **Frankfurt, 05/01/2019**: Bağlanmış hidrant pit kaplinine kargo yükleme aracı çarpmasıyla 300 litre yakıt aprona dökülmüştür.
- ⇒ **Frankfurt, 21/09/2019** : Bağlanmış hidrant kaplinine bagaj traktörü çarpmasıyla pitten 6 m yüksekliğe ulaşan yaklaşık 1500 litre yakıt fıskırmıştır.

Yakıt Hidrant Pit Kaplininin Hasarlanması Sonucunda :

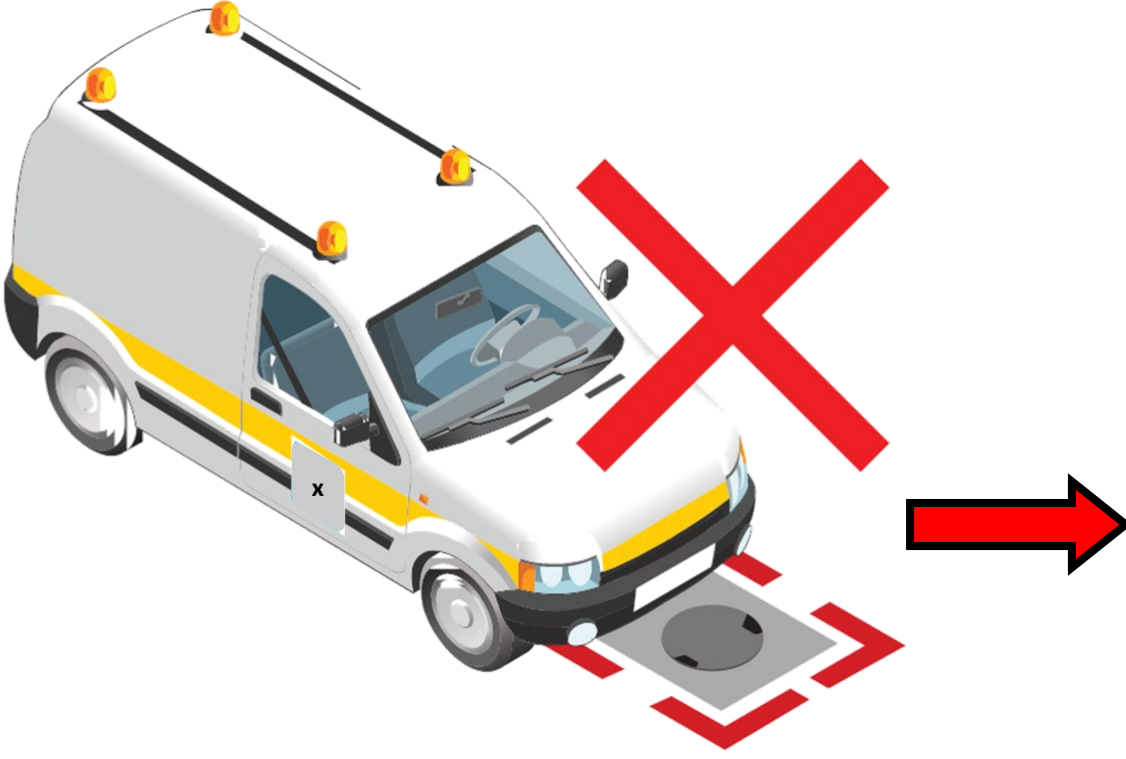
- 1) Yakıtın pit etrafına dökülmesi, fıskırması ya da akması sonucunda, çalışan araç motorları veya sıcak yüzeyler gibi potansiyel tutuşturma kaynaklarından (özellikle atomize edilmiş aerosol formattaki yakıt fıskırmaları) dolayı yangın veya patlama riskinin artması (Azaltılmış Parlama Noktası <38 °C) durumları meydana gelmektedir.
- 2) Jet yakıtı yutulduğu ya da soluk borusuna kaçtığı zaman hayati derecede risk teşkil edebilir (Safety Data Sheet Jet A-1, H304). Basıncın etkisinden kaynaklı fiziksel etki, yüksek riskli yaralanmalara sebep olabilir (Hidrant operasyon basıncı +/- 10 bar).
- 3) Apron, uçak, yer taşıma teçhizatı, bagaj, kanalizasyon vb. sistem ve teçhizatların yakıt ile kontamine olması durumu meydana gelebilmekte ve çevresel etkilere yol açmaktadır.
- 4) Hidrant kaplinleri/giriş hortumu, hidrant piti ve uçakta hasarlar meydana gelebilmektedir (yakıt fıskırmasından kaynaklı kanatların kirlenmesi).
- 5) Uçuş iptali, uzun süreli rötar veya Operasyonel aksamalar meydana gelebilmektedir.

5. SONUÇ :

Uçaklara yakıt ikmal yapılırken;

- ⇒ Yakıt ikmal aracı önüne,
- ⇒ ARFF (itfaiye) aracı önüne,
- ⇒ Köprü manevra alanına,
- ⇒ Pit dolum vanaları üzerine,
- ⇒ Uçağın kabin ve tehlike çıkış kapıları önüne,
- ⇒ Uçak park sahası çizgisi üzerine,
- ⇒ Uçak altına parklama yapılmamalıdır.

Araçların yakıt hidrant çukuru üzerinden geçmesi ve/veya park etmesi yasaktır!

**YAKIT HİDRANT SİSTEMİ
ACİL DURUM BUTONU**

**YAKIT HİDRANT
SİSTEMİ**
→ →
**ACİL
DURDURMA**

Uçağa yakıt verme işlemi esnasında meydana gelen acil durumlarda yakıt akışını kesmek, sistemi durdurmak amacıyla görevli personelin erişebileceği noktalara kırmızı levha üzerine acil stop butonları yerleştirilmiştir. Acil durum/stop butonları amacının dışında kullanılmamalıdır.

